

Uredništvo
in **upravnništvo**:
Koledvorske
ulice št. 15.
Z urednikom se
more govoriti
vsak dan od 11.
do 12. ure.
Rokopisi se ne
vračajo.
Inserati:
Sestopna potit-
vrsta 4 kr., pri
večkratnem po-
navljanju daje se
popust.

Ljubljanski List

Velja
za **Ljubljano**
v upravnništvo:
za celo leto 6 gld.,
za pol leta 3 gld.,
za četrt leta 1 gld.
50 kr., na mesec
50 kr., pošiljatelj
na dom velja me-
sečno 9 kr. več.
Po pošti velja
za celo leto 10 gl.,
za pol leta 5 gld.,
za četrt leta 2 gld.
50 kr. in za jeden
mesec 86 kr.

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Štev. 193.

V Ljubljani v soboto, 18. oktobra 1884.

Tečaj I.

Kruha!

Dunaj, 16. oktobra.

Politika zavzema dandanes skoro vse zanimanje čitajočega občinstva; le tu in tam pridero iz večnih bojev in prepиров po raznih zbornicah tudi druga — recimo bolj človeška — vprašanja na površje, vprašanja, ki pridobivajo od dné do dné večjo važnost in širši pomen. Posebno iz velikomestnih metropol se v rednih posledkih oglašajo klici, ki vedno bolj vzbujajo pozornost nase, in ki so na vsak način velike važnosti za razvitek in prospek moderne družbe.

Zastopi velikih mest morajo se leto za letom pečati z jednacimi vprašanji in gledati na zboljšanje razmer, ki so v istini jako neugodne, da ne rečemo neznosne postale. V mislih imamo a provizijoniranje onih ogromnih človeških bivališč, kakeršna so zrasla v središčih velikih držav. V glavnih teh mestih živi na stotisoče, da, na milijone ljudi, ki hočejo vsak dan jesti, vsak dan potolažiti klice svojega želodca. Za to je skrb za obstanek, skrb za dober in primeren živež jedna prvih nalog velikomestnih zastopov. A čeravno se toliko govori in sklepa v dotičnih zbornicah, akoravno se kaže najbolja volja in najblažji namen, vender čestokrat opazujemo, da je ljudstvo v velikih mestih na ljubo in neljubo izročeno nekaterim velikim spekulantom, ki gospodarijo na semnju in diktirajo cene za najpotrebnejši živež.

Poglejmo na naš Dunaj! Tu imajo uže dolgo velike preglavice z govejim mesom; čeravno se pripelje sedaj več živine na prodaj nego prejšnja leta, čeravno meso na debelo vedno ceneje postaja, mora vender mali konsument plačati ogromno veliko za blago na drobnem. Jednako je tudi s kruhom. Pšenica je po ceni, kakor uže dolgo ne, a ven-

der je kruh tako drag, kot za časa velike draginje in sile!

Ti očitni nedostatki so imeli v novejšem času posledice, da je država posegla vmes med to neznosno stanje. Meso in kruh sta najvažnejša živila za stotisočere prebivalce, ni jih moč nadomestiti z nobenim drugim natornim produktom — in zato sme država pač terjati, da skrbi mestna gospôska za te velične pogoje materijalnega obstanka.

Ko se je šlo za mesne cene na Dunaji, očitalo se je mestnemu zastopu, da ni storil dovolj energičnih korakov za odpravo velike draginje; sedaj trka uže drugo vprašanje na vrata, če tudi prvo še ni rešeno, kruhovo vprašanje namreč. Kruh je postal tako drag, da je očitno treba pomoči in rešitve iz te zadrege. Ako cena pšenici in moki poskoči, pozna se to takoj na kruhu. Posamezne pekarije so v malo dneh mnogo manjše in ponižnejše; če pa cena pada, če je pšenica boljše kup — kaj v tem slučaju naši peki tudi koj povekšajo svoj kruh, kaj pekó takoj večje kose? — Bog ne daj! Zemlja jako nerada raste in navadno ostane pri oni velikosti, ki uže spomina na mikroskopične objekte. Tu nimamo samo v mislih tako zvanih finih izdelkov, temveč v poštev jemljemo v prvi vrsti navadni kruh, katerega kupuje velika masa ljudstva, katerega zavživa delavec s svojo družino. Zmanjšanje ali povekšanje cene kruha je torej velike važnosti za priprost narod v mestih. Njega zadene draginja najhuje, pri njem najprej primanjkuje hleba v miznici!

Kako ogromen je konsum kruha na Dunaji, povedó nam statistične date. Na d 18 milijonov kilogramov pojedlo se ga je lansko leto, in pri teh številkah lahko razumemo, kakega pomena je cena kruha. Ko bi letos metrični cent pšenice ali moke imel isto ceno kakor vlani, opravičene bi bile lanske cene za kruh; a znano je, kako je pšenica

padla in z njo tudi moka — pri kruhu pa ni nobenega razločka! Zato je klicanje po cenejem kruhu pač umestno, zato lahko razumemo veliko gibanje, ki se je poprijelo dunajskega prebivalstva v očigled temu vprašanju.

Na magistratu vrše se te dni posvetovanja vseh dotičnih faktorjev, kako bi se tej nedostatnosti pomoglo, in veliko število raznih načrtov priporoča se v odpravo draginje kruha. Nekaj se bode pač moralo stvoriti, da se zabrani izžemanje občinstva in preskrbi ljudstvu ceneji kruh, kakor ga uživa sedaj.

Pomenljivo je, da se tudi v družih glavnih mestih vrše jednake agitacije zoper predragi kruh. Posebno z Francoskega poročajo listi o prizadevanji mestnih in delavskih krogov, kako bi se zamogle uvesti milejše cene. Tudi tam je kruh ostal pri starem, če tudi je žito za nekaj frankov padlo. Te dni se javlja iz Lyona, onega mesta, kjer je sila uže jako visoko prikripela, da je ljudstvo zelo burno zahtevalo revizijo kruhove cene. Ogromno obiskani tabori sklicujejo se v ta namen in agituje se z vsemi sredstvi, da se znižajo previsoke cene kruha, ki niso v razmerji s surovim blagom. Čujejo se glasovi, da naj se vpelje zopet taks za kruh, da, celó gradenje velike občinske pekarije se priporoča, ki bi delala kruh za lastno ceno, brez dobička. Čeravno se take terjatve ne dajo lahko izvesti, moramo jih vender smatrati kot znamenje časa, v katerem se bēda in stiska vedno bolj oglašata pri nepremožnih masah; kruh je prvo, najnavadnejše živilo in zato razumemo glasove po boljšem kupu; zato se oblasti v onih velikih stolnicah tudi skrbno pečajo s tem vprašanjem in iz srca želimo, da se jim posreči najti ceneji pot — do kruha!

Listek.

Stepni kralj Lir.

Ruski spisal Ivan Turgénev, poslovenil * * *

(Dalje.)

— Ana! zakriči, in pri tem vzdigne se njegov ogromni trebuh ter se zopet poleže, kakor val na morji; — kaj pa je s tabo? Podvizaj! Ali nisi slišala?

— Vse je gotovo, oče, prosim, le pridite, zasliši se glas hčerin.

Sam pri sebi se začudim naglosti, s katero so se spolnovala vsa povelja Martina Petroviča in odpravim se za njim v sobo za goste, kjer je na mizi, pokriti z rudečim, od belih črt pretkanim prtom, uže pripravljen stal zajutrek: siratka, smetana, bel kruh in in celó stolčen cukor s korico. Ko sem se jaz ukvarjal s siratko, zamrmra Martin Petrovič: »Le jej, bratec, le jej, golobček, ne zaničaj naše kmetske hrane«, sede v kot in zopet nenadoma zadrema. Pred máno stala je nepremično in z povešenimi očmi Ana Martinovna, skozi okno pa sem mogel videti, kako je njen mož po dvori sprevajal mojega

konja ter mu s svojimi rokami drgal verigo pod vratom.

VII.

Moja mati ni mogla videti starejše Harlovlje hčere, imenovala jo je »ošabnico«. Ana Martinovna se ji ni skoro nikoli prihajala poklanjat in v njeni pričujočnosti je bila sicer uljudna ali hladna, dasi se je po njeni milosti odgojevala v penziji ter dobila možá, in dasi je v dan svatbe prišla od nje tisoč rubljev v asignacijah ter vrhu tega rumen turški šal, ki pa je bil sicer res nekoliko obnošen. Bila je to ženska srednje postave, nekoliko suha, jako živa in nagla v svojem kretanju, z gostimi rusimi lasmi, z lepim porjavelim obrazom, na katerem so se bliščale nekoliko nenavadno ali prijetno blede-modre, ozke oči; nos je imela raven in tenák, tudi ustnice so bile tenke in brada ostrá. Kdorkoli bi pogledal na njo, rekel bi: »No, kako si razumna — in hudobna!« In pri vsem tem je bilo v njej nekaj, kar je človeka vleklo nase; celó temne pege, potresene po njenem obrazu kakor ajda, so ji pristojale in povišavale še bolj čustvo, katero je vzbujala. Potisnila je roke pod prsno ruto in gledala je skrivaj na-me — od zgoraj doli — (jaz sem sedel, ona pa je stala); hudoben smehlaj brodil je po njenih ustni-

cah, po licih, v senci dolgih njenih obrvi. »Oj, ti razvajeni gospodček!« to se mi je zdelo, da pravi ta smeh. Vsakokrat, ko je zasopla, razširjale so se ji zlahkoma nosnice — in tudi to je bilo nekoliko nenavadno; no navzlic temu se mi je pozdevalo, da bi od radosti do stropa poskočil, ako bi me ljubila Ana Martinovna, ali bi me vsaj poljubiti hotela s svojimi tenkimi, strogimi ustnami. Znal sem, da je bila jako stroga in prevzetna, pa da so se je kmečke žene in hčere bale kakor ognja — ali kaj to! Ana Martinovna je skrivaj vzburljala mojo domišljijo... Sicer pak sem bil tedaj še le petnajst let star — in v teh letih!...

Martin Petrovič se zopet zgane.
— Ana! zakriči on; ti bi lahko kaj na fortepjanu pobrenčala... Mlada gospôda to ljubi.

Jaz se ozrem, v sobi stala je res neka bridka stvar, ki je bila klavirju podobna.

— Slišim, očka moj, odgovori Ana Martinovna. Ali kaj naj bi mu igrala? Kar znam, ne bo ga zanimalo.

— Čemu pa si bila v »pinzjonu«?
— Vse sem zopet pozabila... sicer pak so tudi strune popokale.

(Dalje prihodnjič.)

Govor posl. Šukljeja

o načrtu zakona, s katerim se prenarejajo nekatera določila deželnih zakonov z dné 19. decembra 1874 (št. 37) in 26. oktobra 1875 (št. 27).

Poročevalec finančnega odseka, slavni deželni zbor, ima danes hvaležno nalogo, zastopati v tej visoki zbornici načrt zakona, katerega finančni odsek nasvetuje po dolgem in natančnem premišljevanju.

Ugovarjal je častiti gosp. predgovornik, posl. Grasselli, župan ljubljanskega mesta. Sledil sem njegovemu govoru z ono natančno paznostjo, katera je dolžnost vestnega poročevalca, ali izreči moram vendar, da se nekemu utisu nisem mogel ubraniti; glasno se je sicer danes v tej sobani razlegal glas župana in zastopnika ljubljanskega mesta, ali meni vsaj se dozdeva, da se je nekako premalo slišal deželni poslanec, kateremu je naloga, v prvi vrsti ozirati se na korist cele dežele.

Predno se spuščam v meritorno utemeljevanje nasvetov finančnega odseka, mi bode treba na njih pravo vrednost reducirati one razloge, s katerimi je ljubljanskega mesta zastopnik, čegar stališče jaz sicer v tej zadevi po polnem razumem, hotel spodkopavati nasvete finančnega odseka.

On se je najprej skliceval na šolsko postavo z dné 19. decembra l. 1874. Kar se te postave tiče, mi je njena genezis po polnem jasna. Deželni zbor je bil namreč l. 1874 prisiljen, predrugačiti svoj zakon z dné 29. aprila l. 1873, št. 37. Pač je poudarjal gosp. posl. Grasselli, da je bilo načelo, izraženo v postavi z dné 29. aprila l. 1873, po polnem pravilno; jaz s svojega stališča temu niti ugovarjati ne morem.

Ali kaj to koristi, da je bilo to načelo pravilno, če smo vendar povsod videli, ne samo pri nas, ampak tudi v drugih deželah, da je absolutno neizpeljivo, in vsled tega je bilo deželnemu zboru, kateri je leto poprej šolskim občinam navalil dvojno bréme, skrbeti za ves šolski trošek, plačevati stanarine, stavbene potrebščine in plačevati aktivitetne prejeme učiteljskemu osebju. Zaradi tega je bil l. 1874. deželni zbor prisiljen, nov zakon napraviti, ravno onega, katerega mislimo predrugačiti danes. Da se pri tem zakonu ni oziral na ljubljansko mesto, je tudi razumljivo; v ljubljanskem mestu se niso čule take pritožbe, kakor od drugod, tedaj se je ljubljansko mesto pustilo v svojem starem razmerju in le gledé druge dežele se je sklenila sprememba postave.

Gospóda moja, danes je pač vsakdo izmed nas jasen si v tem oziru, da postopanje tedanjega deželnega zbora vendar ni bilo dovolj previdno; premalo je poznal zanemarjenost kranjskega šolstva, premalo poznal izredne potrebščine njegove in on se je zibal vedno še v iluziji, da bode mogoče tisto ravnotežje, katero je l. 1874. dejansko še obstajalo med troški ljubljanskega šolstva in med troški in potrebščinami normalno-šolskega zaklada, da bode mogoče pravim, ravno to ravnotežje ohraniti tudi še za bodočnost. To je bila tedaj takrat prva napaka.

Potem pa, gospóda moja, se takrat nikdo v tej deželni sobani ni domislil, da bode leta 1880. nov in jako važen davčni objekt prirastel deželi naši, namreč južna železnica. Leta 1874. je bila južna železnica še davka prosta. Če bi se bil tedaj kdo tu, v tej zbornici, uže domislil, da tekem 6 do 7 let ta predpravica neha, gospóda moja, uveren sem, da bi se izjema ljubljanskega mesta takrat nikdar ne bila statuirala in da bi se v tej zbornici po tej postavi ne bi bila sezidala ona stranka ali zakotna vrata, skozi katera sedaj leto za letom uidejo oni tisočaki, katere je južna železnica naši deželi po vsej pravici plačevati dolžna.

(Dalje prihodnjič.)

Rezervni zaklad kranjske hranilnice.

V predčerašnji seji deželnega zbora se je vršila in včeraj nadaljevala debata o načrtu zakona zastran sodelovanja deželnega zastopa pri porabljanju rezervnega zaklada kranjske hranilnice v Ljubljani.

V naslednjem podajemo poročilo upravnega odseka z načrtom zakona vred v vsem obsegu:

Upravni odsek je načrt od zakona zastran rezervnega zaklada kranjske hranilnice v Ljubljani, ki ga je nasvetoval g. posl. Svetec, vzel v pretres ter mu je pritrilil z premembami, ki so vidne iz naslednjega načrta.

Upravni odsek se je namreč postavil na to stališče, da so preostanki omenjenega rezervnega zaklada po hranilničnem regulativu, kakor tudi po hranilničnih pravilih odločeni za dobrodelne, občno koristne krajne in deželne namene, z jedno besedo, da so ti preostanki namenjeni kranjski deželi.

On je bil torej te misli, da so ti preostanki tako premoženje, da ima deželni zbor po § 20. deželnega reda ne samo pravico, ampak tudi dolžnost, skrbeti, da se za kranjsko deželo, oziroma za zgorej omenjene namene ohrani.

Ta skrb deželnega zastopa, ko bi tudi ne bila utrjena v deželni ustavi, ona bi se razumevala in bi bila opravičena tudi sama po sebi. Zakaj, kdo je bolj poklican razsojevati, kaj je za deželo obče koristno, kakor ravno deželni zastop, in kaj je naravnejše in ustavnemu življenju primernejše, kadar je vprašanje za občne deželne koristi, kakor to, da se najprej povpraša tisti, ki deželo po postavi in po volji njenih prebivalcev zastopa. Da je postavodajalec uže takrat, ko je razglasil hranilnični regulativ, na to razmero mislil, priča jasno konečni odstavek § 12., v katerem se izrecno ustanovlja, da naj se dobrodelni in obče koristni nameni določajo vselej v dogovoru z krajnimi oblastvi.

Ni dvojbe, ko bi bil regulativ izdan ta čas, kar imamo deželno ustavo, da bi bil postavodajalec mestu izraza „krajno oblastvo“, rabil sedanjim razmeram primerno: „deželni zastop ali deželni odbor“.

Upravni odsek je torej, kakor v soglasji z omenjenim odstavkom § 12. hranilničnega regulativa, nasvetovani načrt tako premenil, da se deželnemu zastopu daje pravica, nadzorovati hranilnični rezervni zaklad samo, kolikor je ta odločen za deželne namene in da je njegov vpliv tudi samo omejen na sodelovanje, kadar se ti nameni določajo.

Tako deželni zastop nikakor ne moti nadzorstva, ki gre po regulativu državni vladi, ampak izvršuje samo tisto pravico, katera je po regulativu uže tako krajnim oblastvom pripoznana. Kar se je od nasprotne strani ugovarjalo, da ta postavni načrt sega v državno zakonodajstvo in zlasti v državno društveno postavo, temu upravni odsek po svoji večini nikakor ni mogel pritriliti, ker se z njim društvena državna postava v ničemer in nikjer ne preminja, hranilnični regulativ pa ne spada med tiste predmete, kateri so v osnovnem zakonu o državnem zastopu izrekoma državnemu zakonodajstvu pridržani.

Pa tudi v hranilničnega društva razmerah se s tem nič ne predrugači. Ono tudi do zdaj ni moglo iz rezervnega zaklada nič izdati brez privoljenja državne vlade. Po omenjeni določbi konečnega odstavka § 12. od regulativa pa je tudi ukazano, da se imajo dotični dobrodelni ali obče koristni nameni vselej v dogovoru s krajnim oblastvom določati. Ako se to do zdaj ni godilo, krivo je temu gotovo le to, da regulativ nima v tem oziru primernege izraza za današnje ustavne razmere. Torej je tudi neobhodno potrebno, da se ta zadeva v zmislu regulativa današnjim okoliščinam primerno uredi, kar je namen zakonu, ki ga upravni odsek predlaga.

Iz tega je vidno, da se tudi za društvo ne naredi nič novega, kar bi ne bilo že zdaj v regulativu izrečeno. Ako so torej nekateri

društveniki zamerili, da se je prinesel tega zakona načrt v zbornico, kar je soditi po tem, da je bil društveni predsednik odpoklican iz komitéja za dolenjsko železnico, prihaja to pač le iz nekega krivega razumenja, kakor da bi se hotela neka nova, društvu nadležna ter njegovo delovanje ovirajoča kontrola vpeljati, ko se vendar samo to zopet oživi, kar je po regulativu samem vedno imelo biti, namreč sodelovanje tistega, ki je pravi zastopnik deželnih koristij.

Po tej razložbi svetuje upravni odsek: Slavni deželni zbor naj sklene:

1.) Sledéči načrt zakona zastran sodelovanja deželnega zastopa pri porabljanju rezervnega zaklada kranjske hranilnice v Ljubljani odobruje se.

2.) Deželnemu odboru se naroča, da pridobi temu načrtu Najvišje potrjenje.

Z a k o n

z dné

veljaven za vojvodino kranjsko zastran sodelovanja deželnega zastopa pri uporabi rezervnega zaklada kranjske hranilnice v Ljubljani.

Po nasvetu deželnega zbora Moje vojvodine kranjske ukazujem takó:

§ 1. Deželni zbor ima pravico, da nadzira rezervni zaklad kranjske hranilnice v Ljubljani, kolikor ta ni potreben za upravne in pokojninske troške in hranilničnim vlogam za varnost, zastran njegove uporabe za dobrodelne, obče koristne krajne in deželne namene, v hranilničnem pravilniku z dné 26. septembra 1844 leta (§ 12), oziroma v hranilničnega društva pravilih z dné 17. novembra 1866. l. (§ 20, črka d in § 25) izrečene in da pri določevanju teh namenov v zmislu tega zakona sodeluje.

§ 2. Deželni zbor izvršuje to svojo pravico po deželnem odboru, kateri sme k generalnim skupščinam hranilničnega društva pošiljati posebnega poslanca, kateri naj pazi na to, da se po sklepah, v njih storjenih, ne oškoduje namemba hranilničnega rezervnega zaklada.

Deželni odbor ima pravico proti takim sklepom pri politični deželni vladi in eventualno proti njenim, o njih storjenim določbam (razsodbam) pri ministerstvu za notranje stvari ugovarjati.

§ 3. O izdatkih iz rezervnega zaklada, ki niso upravni ali pokojninski, kakor tudi, ko bi hranilnica nehala, o končni njegovi porabi, treba je, da se pred zasliši deželni odbor.

§ 4. Nadzorstvo, ki ga ima po hranilničnem pravilniku državna vlada, ostane nespremenjeno.

§ 5. Mojemu ministru za notranje stvari naroča se završitev tega zakona.

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

Zborovanje deželnih zborov bliža se koncu. Dné 27. t. m. sestanejo se delegacije in ker so mnogi članovi delegacij ob enem deželni poslanci, zaključiti se bodo morali deželni zbori vsaj do 24. oktobra. Deželni zbor kranjski zaključil je danes svoje zborovanje. Tudi koroški deželni zbor se bode menda danes odgodil, a česki rešil bode samo še proračun za prihodnje leto ter potem tudi v teku prihodnjega tedna zaključil sesijo.

V českem deželnem zboru utemeljeval je včeraj poslanec Kvičala svoj predlog, znan po imenu *lex* Kvičala. Njegov predlog da se po krivem imenuje *lex* Kvičala, ker je to ne samo njegov nego predlog celega českega kluba. Govornik zagovarja predlog s pedagogičnega stališča rekoč, da otrok ne more uspevati v šoli, katere učnega jezika ne razume; samo materinski jezik daje otroku ono jasnost, katera omogočuje, da otrok more slediti pouku. Govornik razlagal je potem obširno tendenco svojega predloga ter rekel, da potomci naši ne bodo pojмили, kako je mogel tako koristen in praktičen zakon najti tako odločen odpor. Predlog izročil se je potem šolskemu odseku v pretresanje.

Hrvatski sabor obdržaval je včeraj sejo, v kateri so se razdelili adresni načrti Starčevićeve in neodvisne narodne stranke. Načrti adrese vladne stranke priobčili smo včeraj; onega Starčevićeve stranke ne moremo priobčiti uže z obzirom na tiskovni zakon. Le toliko bodi povedano, da veje v nji revolucijonaren duh in da prevladajo tendence, katere bodo prej ali slej izkopal grob Starčevićevi stranki. — Ravnokar začel je izhajati v Zagrebu nov list z imenom „Srbobran“. Kakor uže ime kaže, zastopal bode list srbske interese ter se ima nekako smatrati oficijalnim listom srbske stranke na Hrvatskem.

V **ogerskem** državnem zboru govoril je Tisza tudi o vnanji politiki ter izjavil, da se večina ogerskega parlamenta po polnem strinja z načeli politike, katera se je v Skjernjevicah na novo utrdila.

Tuje dežele.

Iz **Belega Grada** se poroča, da se bode srbsko ministerstvo precej, ko se kralj Milan povrne, popolnilo.

Volitve v iztočni **Rumeliji** izpale so po polnem v vladnem zmislu. Radikalci, kateri so — kakor znano — imeli v prejšnji skupščini večino, niso dobili niti jednega mandata.

V **francoski** komori prijavila sta poslanca Delafosse in Raoul interpelacijo radi postopanja Francoske nasproti Kitajski, a poslanec Lockroy interpelacijo o vnanji politiki sploh. Razprava o teh interpelacijah odgodila se je dotle, ko se bode posvetovalo o kreditu 11 milijonov, katere zahteva vojni minister za operacije v Tonkingu.

Kakor znano, poročalo se je pred štirinajstimi dnevi iz **Kahire**, da so pristaši Mahdijevi ubili polkovnika Stewarta. Ta vést se so do sedaj ni potrdila, da mnogi trdé, da je Stewart še pri življenju.

Kongo-konferenca sestala se bode torej gotovo početkom prihodnjega meseca v Berlinu. Portugalsko je vabilo uže sprejelo, z Anglijo se še vršé dogovori. Mednarodno afrikansko društvo ne bode zastopano pri konferenci.

Iz **Hanoi** poroča se 16. t. m., da je **kitajska** vojska po polnem desorganizirana, da se povsodi umika francoskim četam ter popušča vojni material Francozom v plen. Vrhovni poveljnik kitajske vojske pal je v zadnjem boji. Vročina je sedaj nekoliko pnehala ter tako olajšala kretanje francoskih oddelkov.

V **Zjedinjenih Državah** severne Amerike vršé se sedaj državne volitve. Na mnogih mestih prišlo je uže do krvavih pretepov. Broj ranjenih presega stotino, a tudi število mrtvih je znatno.

Dopisi.

Iz **Trsta**, 12. oktobra. (Izv. dop.) Dovolite, da Vam danes poročam nekoliko o izidu dopolnilnih volitev, katere so se vršile za drugi mestni razred v soboto, za prvi in peti volilni okraj okolice. Kako da bodo izpale volitve v drugem razredu, znano nam je bilo uže skoro po polnem napreju, zmagal je kandidat „Progressove“ stranke. Da se pri tej volitvi ni vršilo samo mnogo, kar bi ne mogla zastopati tanka vest, tudi marsikaj smešnega se je dogodilo. Med podpisi na volilnih oklicih stala so imena móž, kateri uže zdavno smrtno spanje spijo. Se vé da bi vsak količkaj natančen volilec moral se brigati za take stvari in tem bedastostam stopiti nasproti, a kaj hočemo, volilci so prepoustljivi in premlačni.

V okolici propali smo v prvem okraju Slovenci samo za dva glasova; naš kandidat g. Peršič dobil je namreč 145 glasov, njegov protikandidat g. Edvard Strudthoff pa 147 glasov. Vender pa bi bil še zmagal naš kandidat, da ni volilna komisija zavrgla več glasovnic, na katerih ni bilo ime slovenskega kandidata razločno pisano. Nu, in zraven je operirala nasprotna stranka z denarjem in volilce mamila z darili in pijačo. In več volilcev se je pustilo pregovoriti; to je žalostna istina. Morda bi se bilo z drugim kan-

didatom lažje prodrlo; a ta zadeva je jako kočljiva, vsaka glava hoče prodreti s svojimi nazori. Vender pal je naš kandidat častno in zaradi tega nam tudi ni treba obupati, da o drugi priliki prodremo. A ne morem si kaj, da bi uže danes ne opominal nekaterih krogov: Bodimo vselej in povsodi složni!

Volitev na Opčinah izpala je ugodna za nas, izvoljen je bil gosp. Val. Mat. Živic s 95 glasovi, njegov protikandidat gosp. Burgstaller pa je dobil samo 63 glasov. Da si je Burgstaller potrošil silno mnogo denarja za volitev in si najel mnogo dninarjev, in žal! da so bili med temi tudi „čestiti gospodje“, kateri so na vse pretege zánj agitovali, a zavedni volilci se niso pustili omajati; častno so se posluževali svojega prava. Ponosni smemo biti na te volilce V. okraja.

Da si nismo po polnem dosegli zaželjenega vspeha, vender smemo zadovoljni biti ter gojiti nadejo, da bode drugi pot boljše. Pustimo le v takih zadevah vsa osebná nasprotja na stran, bodimo složni, vsi kot jeden mož proti nasprotniku.

Razne vesti.

— (Z lastno ženo je ušel.) Naslednja dogodbica dogodila se je pred kratkim v Benetkah. V gledališči imela se je igrati glavna igra. Mnogo se je zbralo občinstva. Igra se je uže pričela, zdaj bi bil moral nastopiti tenorist. A ni ga bilo; povsod so ga zastonj iskali; isto tako tudi ni bilo najti njegove žene, katera je tudi imela glavno žensko nalogo; — odpeljala sta se isti večer proč, kajti dobila sta pri ravnateljstvu ravno tedaj lepo svotico predujema.

— (Petkrat krščen.) Dne 4. februarija 1888 krstil je v Turinu kardinal-nadžkof Alimonda slovesno nekega Meyerja, kateri pa se je v resnici imenoval Cesare Augusto Bufacchi, in v slednjem času, kakor poročajo vlaški listi, pustil se je ta mož zopet krstiti v Rheimsu pod izmišljenim imenom Bozeacchy. Ta je bil peti krst. Prvikrat je bil krščen ob porodu v Rimu l. 1854, drugič leta 1872 v Batistovi cerkvi tudi v Rimu, tretjič dne 20. avgusta 1882 v Lourdu, četrtič dne 4. februarija 1883 v Turinu in petič v septembru 1884 v Rheimsu. Pravijo coló, da je bil uže tudi šestič krščen v neki cerkvi pri Genovi.

— (Dva župnika sta utonila.) V gorenji Italiji bilo je v slednjem času obilo deževje, in vsled tega je mnogo rek izstopilo ter poplavilo okolico. Dva župnika iz Bolonje hotela sta, vračajoča se z lova dne 10. t. m., na konjih prebresti hudournik, a valovi so ja zanesli in našla sta v potoku smrt.

— (Bombaz.) Prvi bombaž, kateri se je izportiral iz Amerike, došel je ravno pred 100 leti v Liverpool in bilo ga je 5 žakljev, carinska oblastva so ga delj časa zadrževala, češ, da je nemožno, da ga Amerika toliko producira. Zdaj pa se ga pridela 6949756 bal in 1766597 bal se ga eksportira.

— (Kako si amerikkansk časnikar) napolni svoje kleti s krompirjem, pojasnjuje naslednja dogodbica. Izdavatelj mnogo razširjenega lista razpisal je deset dolarjev darila onemu, kateri mu prinese najdebelejši krompir. Od vseh strani se mu je pošiljalo mnogo krompirja, kmalu je bila vsa klet polna. Mož pa je držal tudi svojo besedo in priznal darilo najljepši vrsti.

Domače stvari.

— (Presvitli cesar) podaril je občini Novigrad (okr. poreški) 200 gl. za napravo novih zvonov, podružnici Rabac pri Pazinu 150 gl. za različne poprave.

— (Visoka gosta.) Princa Don Carlos in Pavel Meklenburški peljala sta se v sredo zvečer skozi Ljubljano z brzovlakom na Rakek ter se od tod podala v Hašberk k knezu Windisch-Grätzu, kateri ja je povabil na lov.

— (Deželni zbor) imel je danes slednjo sejo, katera je trajala do polu 3. ure popoldne. — Posebno živahna je bila debata, se li vzame blaznica na Studenci v lastno režijo, ali pa se pusti še v oskrbstvu usmiljenih sester. Vzprejel se je predlog odsekov večine, da ostane blaznica še

v oskrbi usmiljenih sester. — O polu 3. uri zaključili gosp. dež. glavar sejo, poudarjajoč, da je bilo letošnje delovanje gospodov poslancev plodno ter zahvaljujoč se jim za trud, izreka željo, naj bi vsak poslanec delal z vsemi močmi na to, da preneha narodnostni prepir, da nastane popolen mir v deželi; in gosp. dež. glavar zahvaljuje se gosp. deželnemu predsedniku za njegovo blagotvorno in neumorno sodelovanje. Konečno zakliče Nj. veličanstvu cesarju trikrat „živio!“ „hoch!“, na kar poslanci navdušeno trikrat zakličejo „živio!“

Gosp. deželni predsednik, zahvaljujoč se gosp. deželnemu glavarju, omenja, da so poslanci letos po polnem zadostili svoji nalogi ter se mogó z lahko vestjo podati domov, da so storili svojo dolžnost. V imenu slovenskih poslancev zahvaljuje se gosp. deželnemu glavarju posl. Svetec za nepristransko, izbornó, natančno in ljubeznivo vodstvo, katero je v težavnem, nevarnem položaji, ko so se prikazala burna nasprotstva, vedelo vselej premišljeno nastopiti pravo pot ter zopet poravnati vsa protivja.

— (Klub narodnih poslancev) imel je sinoči 17. t. m. zadnjo sejo v tem zasedanji ter je volil svoj eksekutivni odbor, kateremu bode med drugim tudi v prihodnjem letu važna naloga, voditi volitve v državni zbor. Izvoljeni so v eksekutivni odbor gg.: Bleiweis, Grasselli, Klun, Murnik, Poklukar, Svetec, Šuklje, Vošnjak — in kot blagajnik — Robič.

— (Za študentovsko kuhinjo,) katere pokrovitelj je msgr. L. Jeran, nabrala se je v današnji zadnji seji deželnega zbora med deželnimi poslanci skupaj svota za 100 gl., kateri so se izročili gosp. pokrovitelju.

— (Huda zima.) Če se bodo uresničile besede raznih vremenskih prorokov, imeli bodedo letos hudo zimo; gospodje sklepajo to iz različnih znamenj. Sicer pa bodedo kmalu zvedeli, koliko je v teh besedah proroškega duha. V Rusiji pokazala se je v istini zima uže v vsej ostrosti. Tudi tukaj je uže precej mrzlo; v četrtek imeli smo prvo slano. Z Gorenjskega se nam pa poroča, da jih je blizu doli do Radóvljice obiskal uže sneg, a je vender se kmalu moral umakniti solučnim poljubom.

— (Stare marke za pisma.) Poštne vrednostne znamke z leta 1867, katere se od 1. avgusta t. l. pri poštah in v prodajalnicah ne prodajejo več, morejo stranke porabiti še do konca tega meseca, ali pa jih zamenjati za druge. Po preteku tega meseca se ne morejo več rabiti in tudi ne zamenjati; pisma s takimi markami se bodo pozneje smatrala nefrankovanimi. Ta naredba pa ne velja za poštno-hranilne karte z l. 1867, katere imajo vtisneno marko za 5 kr.

— (Trtna uš) je po Istri v piranskem okraju uže tako opustošila blizu 60 hektarjev vinogradov, da niso več za drugo rabo, kakor da so gospodarji krompir ali druge take pridelke ondu nasadili. Kjer so rabili žvepleni ogljenec pri trtah, tam so se še precej ohranile in so letos posebno krepko in veselo rastle; kjer so jim pa konjskega gnoja privedali, tam je pa trta vsled preobile zaploditve trtne uši po polnem uničena.

Iz kranjskega deželnega zbora.

(XII. seja dne 16. oktobra t. l.)

(Dalje.)

Posl. Šuklje poroča v imenu finančnega odseka o načrtu zakona, s katerim se prenarejajo nekatera določila deželnih zakonov z dne 19. decembra 1874 (št. 37) in 26. oktobra 1875 (št. 27). (To poročilo finančnega odseka in dotični načrt zakona priobčili smo uže v četrtek.)

Mestni župan ljubljanski posl. Grasselli govori proti temu zakonu. (Posl. Grassellija govor priobčili bodedo v jedni prihodnjih števil.)

Za njim poprime besedo posl. Šuklje ter toplo priporoča ta zakon. (Posl. Šukljeja govor priobčujemo po stenografičnem zapisniku na drugem mestu.)

Glasovalo se je potem o predlogu posl. Grassellija. Za ta predlog pa sta glasovala samo posl. Grasselli in dr. Mosché.

Pričela se je specijalna debata.

K § 1. oglasi se posl. Deschmann ter meni, naj bi se v besedah zakona samega še natančneje izrazilo, kaj namerava ta zakon, in on

mèni, naj bi se dostavile še besede: „Dozdanja izjema ljubljanskega mesta od doneskov za normalno-šolski zaklad se odpravi in v veljavo stopijo naslednja določila.“

Posl. Šuklje zavrača predgovornika, da tu nikakor ni treba še tega dodatka, ker je ta zakon slično drugim sestavljen.

Vzprejme se § 1. po nasvetu finančnega odseka.

K § 2. govori posl. Apfaltrern. Govorniku ne ugaja to, da se je normalno-šolska priklada določila samo z 10%, češ, tako bode zdaj imel deželni zaklad nositi ono breme, one novce plačati, kateri se bodo več izdali za šolstvo. On torej predlaga, naj odpade 2. in 3. odstavek v § 2.

Posl. Šuklje zavrne predgovornika, naj si ne dela nepotrebnih skrbi, da se bodo uže drugod dobili novci, da se pokrije presežek.

Vzprejme se § 2., kakor ga je nasvetoval finančni odsek.

K § 3. govori posl. Grasselli ter opozarja na posledice, katere nastanejo, če se § 3. takó vzprejme, kakor ga je nasvetoval odsek; tedaj bode ljubljanska občina morala skrbeti za to, da bode dosti šolskih poslopij na razpolaganje. A ljubljanske šole obiskuje šestina otrok, kateri niso ljubljanci, vendar bode morala ljubljanska občina zidati šolska poslopja in ja vzdrževati za tuje otroke. Gotovo bi ne bilo prijetno za ljubljansko občino, če bi morala zidati toliko šolskih poslopij, kolikor bi jih potrebovali tuji otroci. Govornik nasvetuje konečno naslednji dostavek: „Vender ta dolžnost ljubljansko mestno občino zadeva le gledé onih otrok, katerih roditelji so stalno nastanjeni v Ljubljani.“

Ta predlog pade in vzprejme se odsekov predlog, in konečno tudi v tretjem čitanji ves načrt zakona nespremenjen, kakor ga je nasvetoval finančni odsek.

Posl. Šuklje poroča v imenu finančnega odseka o proračunu normalno-šolskega zaklada za 1885. leto.

Poročevalec stavi naslednje predloge:

Sl. deželni zbor naj sklene:

1.) Proračun normalno-šolskega zaklada za l. 1885.
s potrebščino 242405 gld. — kr.
z zakladdo 20894 „ 20 „
in s primanjkljajem 221510 gld. 80 kr.
ali v okrogli svoti 221511 „ — „
se odobri.

2.) V pokritje tega primanjkljaja pobirala se bo de l. 1885 10% priklada na celo predpisano svoto vseh neposrednih davkov, tedaj zlasti od rednega zneska z vsemi državnimi prikladami vred pri zemljiškem, hišno-razrednem in pri davku od hišnih najemščin, pri pridobninini in dohodkarini, po vsi deželi. Nedostatek v znesku 89541 gld., kateri se potem še pokaže, naj se pokrije iz deželnega zaklada.

3.) Deželnemu odboru se naroča, pridobiti sklepu pod točko 2. Najvišje potrjenje.

4.) V podrubrikah 1, 2, 3, 4, 6, 7, rubrika II.: „Potrebščine“, dovoli se c. kr. deželnemu šolskemu svetu revirement po dogovoru z deželnim odborom.

5.) Dovoljuje se, one potrebščine normalno-šolskega zaklada za leto 1884., katere so nastale vsled veljavnih naredeb deželnega šolskega sveta in deželnega odbora, pokriti iz blagajničnih zastankov leta 1884.

6.) Deželnemu odboru se naroča, naj dela na to, da se sestavi izkaz, koliko šol da treba na Kranjskem še na novo ustanoviti.

Posamični oddelki proračuna se potrdijo, kakor jih je postavil in nasvetoval finančni odsek. Pri odstavku: „Remuneracije in pripomočki“, in sicer pri točki: „Za neobligaten pouk slovensčine na večrazrednih nemških in nemščine na večrazrednih slovenskih ljudskih šolah 600 gld.“ se oglasi k besedi posl. Deschmann ter mèni, naj bi se ta nastavek vzprejel pod onim naslovom, kakeršnega je predlagal deželni odbor, inace bi mogel kdo misliti, da se namerava Kočevarje slavizovati.

Posl. Šuklje zavrne zahtevo posl. Deschmanna kot neutemeljeno, ker tega nihče tako tolmačil ne bode.

Vzprejmó se vsi predlogi finančnega odseka. Posl. Šuklje nasvetuje, daj deželni zbor izvoli izreči Nj. veličanstvu presvetlemu cesarju za velike podpore kranjskim učiteljem najtoplejšo zahvalo.

Zbor navdušeno vzprejme ta nasvèt.

Posl. Moschó poroča ustno v imenu finančnega odseka o deželnega odbora prilogi št. 12 gledé sistemiziranja plače za službo deželnega koncipista ter predlaga: Gosp. koncipistu Pfeiferju se letna plača od 1100 gld. poviša na 1300 gld. in se mu podeli ob jednom naslov družega deželnega tajnika.“

Posl. Apfaltrern in Deschmann ugovarjata temu predlogu iz malenkostnih razlogov, vender tudi ta dva priznavata zasluge koncipista Pfeiferja.

Vzprejme se predlog finančnega odseka.

Prošnja zdravnika v blaznici, dr. Pavla Preinča, za povišanje plače se — ne usliši.

Računskemu ingrosistu Josipu Paternostru se dovoli remuneracije 100 gld.

Prošnje deželnih uradnih slug za prosta stanovanja ali odškodnino v denarjih — se izročijo deželnemu odboru v rešitev.

(Konec prihodnjic.)

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

Dunaj, 18. oktobra. Dolenjevavstrijski deželni zbor vzprejel je preustrojitev deželne volilnega reda, koji število poslancev pomnožuje še za dva poslanca, dalje predkraje dunajskega mesta uvršča v mestno skupino in podeljuje petakarjem volilno pravo.

Brunšvik, 18. oktobra. Vojvoda umrl po polu noči ob 1¹/₂ uri.

Kahira, 18. oktobra. General Gordon je dné 6. t. m. baje mesti Šendy in Metameh bombardoval ter ja osvojil.

Telegrafično borzno poročilo

z dné 18. oktobra.

	gld.
Jednotni drž. dolg v bankovcih	80·90
„ „ „ srebri	82·05
Zlata renta	102·95
5% avstr. renta	95·90
Delnice národne banke	863·—
Kreditne delnice	285·30
London 10 lir sterling	122·—
20 frankovec	9·69
Cekini c. kr.	5·78
100 drž. mark	59·80

Uradni glasnik

z dné 18. oktobra.

Eks. javne dražbe: V Ložu posestvo Jan. Kocijančiča iz Osredka (1360 gld.) dné 12. nov., 12. dec. 1884 in 12. jan. 1885; — posestvo Ant. Tekavca iz Lešnjakov (1034 gld.) dné 12. nov., 12. dec. t. l. in 12. jan. 1885. — V Logatcu posestvo Jak. Šviglja iz Dólenje Vasi (2420 gld.) dné 20. nov., 20. dec. t. l. in 22. jan. 1885; — zemljišče Jos. Homovca iz Cérkvnice (1148 gld.) dné 20. nov., 20. dec. t. l. in 22. jan. 1885; — posestvo Jan. Klemenca iz Jakovice (4705 gld.) dné 20. nov., 20. dec. t. l. in 22. jan. 1885. — V Vel. Lašičah zemljišče Reze Štrukelj iz Vel. Osolnika (200 gld.) dné 15. nov., 15. dec. t. l. in 15. jan. 1885. — V Metliki zemljišče Jur. Badovinca iz Badovinec (3. narok) dné 24. oktobra; — zemljišče Marije Simonič iz Draščic dné 24. in 25. okt. (pri obeh 2. narok). — V Logatcu zemljišče Jan. Šparembleka iz Dólenje Vasi (3. narok) dné 15. novembra. — V Ljubljani premakljivo blago (štacunska oprava, zaloga klobukov i. t. d.) klobučarja F. Zupančiča na Starem trgu (2515 gld. 8 kr.) dné 10. in 24. novembra, dopoludné od 9. do 12. ure in popoludné od 3. do 6. ure.

Tujci.

Dné 16. oktobra.

Pri Maliči: Dach, zasebnik, iz Londona. — Friedl, ingénieur; Wetzel in Dessau, trgovca; Hochhauser in Hoffer, trg. potovalca, z Dunaja. — Wittig, trg. potovalec, iz Warnsdorfa.
Pri Južnem kolodvoru: Böhm, trg. potovalec, iz Hamburga. — Pater Jurij, trapist, iz Zavrha.

Umrlí so:

Dné 17. oktobra. Antonija Kastelic, hči črevljarja, 3 dni, Kolodvorske ulice št. 24, čeljustni krč.

V civilni bólnici:

Dné 10. oktobra. Peter Farabosco, delavec, 24 l., srčna hiba. — Urša Zotlar, gostinja, 65 l., hiba srčnega jezička.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm
17. okt.	7. zjutraj 2. pop. 9. zvečer	744·02 741·10 739·98	— 2·0 + 14·4 + 10·0	jvzh. sl. jzpd. sl. >	js. obl. >	0·00

Velik pes

belo-sivkast

na ovratniku z medeno ključnico in vrezanim imenom „Rudesch“, se je izgubil. Kedor ga najde, naj ga blagovoli proti nagradi oddati tukajšnji živinozdravnišnici. (111) 2—2

Podpisani se usoja s tem oznaniti, da je v

Bayerjevi hiši v Slonovih ulicah

vinotoč

otvoril,

v kojem bode točil le najboljša in pristna prirodna vina. Tu se tudi razpečavajo vina v posodah od 56 litrov naprej v vsaki poljubni količini.

Za promptno postrežbo je najbolje poskrbljeno, ter vabi k mnogobrojnemu obiskovanju najuljudneje (110) 3—1

odličnim spoštovanjem

Ljubljana. **Janez Hafner.**

A. Mayerjeva
trgovina
piva

v steklenicah v Ljubljani
priporoča izborno

marono pivo

iz pivovarne bratov Koslerjev

v zabojčkah po 25 in 50 steklenic.

Cena $\frac{7}{10}$ lit. steklenici . . . 16 kr.
 $\frac{5}{10}$ „ „ . . . 12 „

Zabojčki in steklenice franco nazaj ali se pa najceneje vračunavajo. (66) 9

Za prihodnje leto 1885.

V zalogi pri

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bambergu v Ljubljani

je izšla:

Slovenska

Pratika

za navadno leto 1885.

Cena eni Pratik 13 kr. — Razpečevalcem dajemo našo Pratico jako cenejše.